

## **Referat: Urukagina, una dintre cele mai remarcabile personalitati ale Sumerului**

În 2367 î.e.n., devenea patesi (conducător dependent de rege, de lugal) al statului cotate Lagasli, de pe cursul inferior al fluviului Tigru, una dintre cele mai remarcabile personalități ale Sumerului: Urukagina. Iubit de popor - de altfel, venise în fruntea Lagashului în urma unei răscoale populare condusă de el - Urukagina are, în istoria Sumerului, o importanță deosebită, în ciuda scurtei sale domnii (2367 - 2360 î.e.n.). El a aplicat, în favoarea populației, un sistem de reforme care a fixat ideea de drept în Mesopotamia. Civilizația sumeriană de dinaintea sa avea o vechime de peste un mileniu.

În anul răscoalei care l-a adus în fruntea Lagashului pe Urukagina, cetatea se afla sub hegemonia temporară a Kishului, ceea ce explică de ce Urukagina, alungându-l pe conducătorul Lugalanda, este la început doar patesi. După un an s-a eliberat de tutela și s-a intitulat lugal; de altfel, el însuși socoteste primul sau an de domnie de la această dată. Criza socială din Lagash, care a permis lovitură de stat a lui Urukagina, se datoră apăsării, pe toate planurile, inclusiv economic, exercitată de aristocrație. Regele sau patesi încasa impozite generale de la populația liberă din așezările rurale și din oraș, de la temple, ce-și compensau pierderile prin încasări suplimentare pe servicii, în special înmormântări. Sistemul de încasare - funcționari-supraveghetori ai caselor de pescari, pastori, corabieri, agricultori etc., permitând abuzurile, înasprea exploatarea. Aristocrația proceda la fel, dându-se chiar la jefuirea oamenilor de rând.

Neavând origine regească (era numai nobil), Urukagina și-a întemeiat puterea pe dreptul divin. Într-o inscripție, spune: "Când Ningirsu, viteazul lui Enlil, a dat lui Urukagina domnia asupra Lagashului și în fața a 10 sori de bărbați (1 sor = 3 600) a proclamat puterea lui, acosta (Urukagina) a înfaptuit poruncile divine anterioare și a statornicit cuvântul spus de regele sau Ningirsu". Urukagina a proclamat din nou, ca proprietară a pământului, trinitatea divină Ningirsu, Baw și copilul lor.

A fost primul pas spre reforme, deoarece pământul, ce devenise parte a gospodăriei funcționarilor și preoților templelor patesiului, s-a reintors sub guvernarea dreptului cutumiar obștesc, cu vechile impozite în natură, mai mici. Aceasta a dus și la restabilirea vechii organizări judecătorești în așezările rurale. Următoarele măsuri ale lui Urukagina (de fapt, prima măsură luată, în scopul creșterii sprijinului sau de masă, a fost dublarea cantității de alimente dată de patesi tuturor membrilor obștii) au fost: înlăturarea supraveghetorilor de impozite, scutirea de dări a templelor, dar, în același timp, reducerea taxelor religioase pentru servicii, interzicerea acaparării de către oricine, inclusiv de către sefii militari, a averii mobile și imobile a ostasilor inferiori și a vadaurilor acestora, introducerea actului de vânzare "cu preturi plătite drept, cu arginți buni", desființarea dreptului femeilor de a desface căsătoria și a poliandriei (femeile aveau dreptul la doi bărbați); a alcatuit, de asemenea, legi împotriva hotiei, jafului, omorului, cametei.

Numărul bărbaților cu drepturi depline a fost crescut de Urukagina la 36 000, de zece ori mai mult

fata de lugalii anteriori, ceea ce a facut sa i creasca popularitatea. S-a preocupat de imbunatatirea retelei de irigatii, de construirea templelor. Intuind efectul negativ ce-l puteau avea reformele sale in randul aristocratiei, Urukagina si-a luat unele masuri de aparare, intre care construirea unui puternic zid in jurul cartierului principal al cetatii, Girsu. Aristocratia rasculata din Umma, condusa de Lugalzagissi, a fost infranta, la inceput, de Urukagina. Dar cum lupta impotriva reformelor acestuia nu era numai cauza Ummei, Lugalzagissi obtine ajutorul Urukului. Urukagina care rezista bine, datorita fortificatiilor, in Girsu, va fi pana la urma infrant de lipsa de ahmente (in intregul Lagash) care a provocat, intre altele, si fuga sclavilor. Lugalzagissi pustieste Lagashul, anexeaza Urukul, Larsa si Elamul , cucereste, dupa cum atesta unele inscriptii, intreaga Mesopotamie, intemeind primul mare imperiu oriental. Lagashul distrus va avea nevoie de trei secole pentru a-si reveni si renasterea sa este legata de numele lui Gudea, patesi al statului prin 2050 i.e.n., si a fiului sau Ur-Ningirsu.

Stat in sud-vestul iranian, cu capitala la Sasa, care a dezvoltat o cultura preistorica ce urca pina spre inceputul mileniului al IV-lea i.e.n. Elamitii au intretinut strinse legaturi cu statele mesopotamiene. Dupa supunerea sa de catre Lugalzagissi, Elamul a cazut, in secolul al XXIII-lea i.e.n., in stapinirea akkadienilor condusi de Sargon Sharru-kin apoi a statului Ur (secolul al XXI-lea i.e.n.). Elamitii nu intirziara sa se elibereze, insa, de tutela sumeriana, chiar cucerira Urul (1930 i.e.n.). Elamul era condus de o monarhie creditara (ereditatea era stabilita pe linie materna). in secolul al XIII-lea i.e.n. Elamul a cunoscut o perioada de inflorire, remarcabila in toate privintele, a fost o vreme (sfirsitul secolului al XII-lea i.e.n.) supus de Babilon, renaste din nou in secolul al VIII-lea i.e.n. (regatul neo-elamit), dar este distrus de Assurbanipal. Susa se reface de-abia in secolul al VI-lea i.e.n., cand Ahemenizii isi stabilesc acolo resedinta.